

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-14>

УДК 339.5

Критерії віднесення товарів до повністю вироблених в країні відповідно до угод про вільну торгівлю за участі України

Яковенко О.В.

кандидат економічних наук, доцент,
Університет державної фіскальної служби України

У статті досліджено угоди про вільну торгівлю за участі України у частині визначення походження товарів. Здійснено порівняльний аналіз кожної із угод на відповідність рекомендаціям Кіотської конвенції, які стосуються віднесення товарів до повністю вироблених у одній із сторін угоди. Акцентовано увагу на особливостях окремих договорів. Виділено відмінності від Кіотської конвенції, неточності формулювань, що збільшують ризики порушення митних правил учасниками зовнішньоекономічної діяльності.

Ключові слова: угода про вільну торгівлю, країна походження, товари повністю вироблені, тарифні преференції, Кіотська конвенція.

Яковенко О.В. КРИТЕРИИ ОТНЕСЕНИЯ ТОВАРОВ К ПОЛНОСТЬЮ ПРОИЗВЕДЕННЫМ В СТРАНЕ В СООТВЕТСТВИИ С СОГЛАШЕНИЯМИ О СВОБОДНОЙ ТОРГОВЛЕ С УЧАСТИЕМ УКРАИНЫ

В статье проведён анализ соглашений о свободной торговле с участием Украины, а именно определения происхождения товаров. Каждое из соглашений проверено на соответствие рекомендациям Киотской конвенции, которые касаются отнесения товаров к полностью произведенным в одной из сторон. Акцентировано внимание на особенностях отдельных договоров. Выделены отличия от Киотской конвенции, неточности формулировок, которые увеличивают риски нарушения таможенных правил участниками внешнеэкономической деятельности.

Ключевые слова: соглашение о свободной торговле, страна происхождения, товары, полностью произведенные в стране, тарифные преференции, Киотская конвенция.

Yakovenko O.V. CRITERIA FOR ATTRIBUTING GOODS TO FULLY MANUFACTURED IN THE COUNTRY IN ACCORDANCE WITH FREE TRADE AGREEMENTS WITH THE PARTICIPATION OF UKRAINE

The article studies free trade agreements with the participation of Ukraine in determining the origin of goods. A comparative analysis of each of the agreements for compliance with the recommendations of the Kyoto Convention concerning the attribution of goods to completely produced in one of the parties to the agreement is carried out. An attention focuses on the features of individual agreements. Differences from the Kyoto Convention, inaccuracies of the wording, which increase the risks of violation of customs rules by participants of foreign economic activity are highlighted.

Keywords: free trade agreement, country of origin, completely produced goods, tariff preferences, Kyoto Convention.

Постановка проблеми. Ст. 281 Митного кодексу України [1] передбачено встановлення тарифних пільг щодо ставок Митного тарифу для товарів, які походять з держав, з якими укладено міжнародні договори, що передбачають створення і функціонування зони вільної торгівлі (митного союзу), а отже, у яких може бути встановлено особливості визначення країни походження товарів.

Угоди по вільну торгівлю визначають умови, за яких товар ввозиться в одну із сторін без сплати митних платежів. До таких умов, відповідно до міжнародної практики відноситься належність товарів до повністю вироблених в одній із сторін. Критерії віднесення товарів

до цієї групи встановлюються у міжнародних договорах індивідуально.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Переважна більшість публікацій, що висвітлюють питання походження товарів відповідно до угод про вільну торгівлю спрямовані на окреслення можливостей українських підприємств на зовнішніх ринках і стосуються однієї із угод. Безпосередньо питання віднесення товарів до повністю вироблених розкриваються у роботі П.Ю. Шевченко [2]. Однак автор аналізує критерії віднесення товарів до повністю вироблених, що наведені у Митному кодексі України. Відповідно до законодавства України в дво- та багатосторонніх угодах про

вільну торгівлю можуть бути встановлені інші вимоги щодо походження товарів.

Постановка завдання. Метою статті є визначення особливостей віднесення товарів до повністю вироблених в одній із сторін відповідно до угод про вільну торгівлю за участі України.

Виклад основного матеріалу. В усіх двота багатосторонніх угодах про вільну торгівлю за участі України присутні умови ввезення та вивезення товарів без сплати митних платежів, якщо товар походить із однієї із сторін. Спільним для усіх угод є те, що товар матиме походження однієї із сторін, якщо він там повністю вироблений. Однак різняться критерії віднесення товарів до цієї категорії. Водночас з метою уніфікації митного законодавства розроблено ряд міжнародних документів, до яких належить Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція) [3], яка покликана усунути розбіжності у митних правилах і процедурах, що можуть перешкоджати розвиткові міжнародної торгівлі та інших видів міжнародного обміну. Складовою Киотської конвенції є Спеціальний додаток К, що містить правила визначення походження товарів (розділ 1); зокрема й критерії віднесення товарів до повністю вироблених. Зазначений документ є базою порівняння для аналізу угод про вільну торгівлю за участі України, адже наша держава приєдналась до Міжнародної конвенції у 2011 році.

Найпершою угодою, що передбачила утворення зони вільної торгівлі за участі України (за винятком країн колишнього СРСР), була Угода про вільну торгівлю між Республікою Македонія та Україною (далі – УВТ з Македонією). У ній питання визначення країни походження товарів між договірними сторонами регламентуються Протоколом С «Про визначення правил країни походження товарів та методи адміністративного співробітництва» [4].

Відповідно до УВТ з Македонією продукція має походження із однієї із договірних сторін якщо:

– вона повністю вироблена в цій стороні (ст. 4 Протоколу);

– продукція, що вироблена, включаючи матеріали, що не були повністю вироблені в цій Стороні, за умови, що такі матеріали пройшли у цій Стороні достатню обробку чи переробку (ст. 5 Протоколу).

Зазначені критерії відповідають наведеним у Киотській конвенції. При формулюванні першої умови вжито термін «повністю зроблені»

(стандартне правило 2). У другій умові вжито термін «критерій суттєвої переробки» (рекомендовано правило 3).

Повністю вироблена продукція, за УВТ з Македонією, повинна відповідати одному із критеріїв наведених у таблиці 1.

Серед зазначених критеріїв лише один не відповідає вимогам Киотської конвенції, адже у УВТ з Македонією вжито словосполучення «відходи та залишки виробництва».

В українській мові термін «залишок» може розглядатись як «те, що лишилось невитраченим, невикористаним; рештки чого-небудь» [5]. Водночас відходи це – «залишки сировини, матеріалів, які утворюються в процесі виготовлення продукції й можуть бути використані для іншого виробництва» [6]. За своїм змістом «залишки» ширше поняття ніж «відходи», адже охоплює не лише непридатну для виробництва сировину, матеріали, а й ту яка не була використана із різних причин при виробничих операціях. Тобто у даному випадку у тексті використано терміни, які дають можливість трактувати товари (матеріали) із третіх сторін, як такі, що мають походження із сторін угоди, тільки тому, що вони не були задіяні (або лише частково використані) у виробничих операціях задля яких вони були придбані. Відповідно до статті 16 Угоди про вільну торгівлю між Україною Чорногорією (далі – УВТ з Чорногорією) правила походження визначаються згідно з Додатком II «Правила визначення походження та методи адміністративного співробітництва» [7].

Критерії віднесення продуктів, до тих, які повністю отримані у державах учасниках УВТ з Чорногорією у порівнянні із визначеними Киотською конвенцією наведені у таблиці 1.

Таблиця 1 свідчить про дотримання загальних рекомендацій Киотської конвенції сторонами УВТ з Чорногорією. Однак є декілька суперечливих моментів, які потрібно зауважити. Так, незрозуміло з яких причин у переліку, упущено продукцію, що отримана в результаті морського риболовного промислу в межах територіальних вод сторін. Невиправдано також застосовано формулювання «продукти полювання та рибальства отримані там». Ще одним незрозумілим моментом є поява в УВТ з Чорногорією окремої групи «відходи та сміття, що отримуються в результаті виробничих процесів, що здійснюються там». Адже до цього окремого підрозділу не поширюється умова, «придатні виключно для відновлення сировинних матеріалів». І внаслідок такого непорозуміння, можливо виключно

Таблиця 1

Повністю вироблені товари відповідно до Кіотської конвенції та угод про вільну торгівлю

Кіотська конвенція	УВТ з Македонією	УВТ з Чорногорією	УВТ з ЄСВТ	УВТ з ЄС	УВТ з Канадою
1	2	3	4	5	6
(а) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;	(а) корисні копалини, видобуті в межах її території або морського дна;	(а) мінеральні продукти , видобуті з їх надр чи морського дна;	(а) мінеральні продукти , видобуті з їх морського дна;	(а) мінерали , отримані з ґрунту або морського дна країни;	(а) корисні копалини та інші неживі природні ресурси, видобуті або одержані на території Сторони;
(б) продукція рослинного походження, вирощена чи зібрана в цій країні;	(б) рослинна продукція, вирощена на її ґрунті;	(б) продукти рослинного походження, зібрані там ;	(б) продукти рослинного походження, зібрані там;	(б) овочеві продукти, зібрані на території країни ;	(б) овочі , рослини та товари рослинного походження, вирощені або зібрані на території Сторони;
(с) тварини, що з'явилися на світ та вирощені у цій країні;	(с) живі тварини, вирощені в ній	(с) живі тварини, народжені й вирощені там;	(с) живі тварини народжені та вирощені там;	(с) тварини, що народились та виростили на території країни;	(с) живі тварини, народжені та вирощені на території Сторони;
(д) продукція тваринного походження, отримана у цій країні;	(д) продукція, одержана в ній від живих тварин	(д) продукти, отримані від вирощених там живих тварин;	(д) продукти, одержані з тварин, вирощених там;	(д) товари з тварин, що виростили на території країни;	(д) (l) продукція, одержана від живих тварин на території Сторони; (d) (ll) продукція із забитих тварин , народжених і вирощених на території Сторони;
(е) продукція мисливського або рибальського промислу в цій країні;	(е) вироблена в ній продукція мисливського чи рибальського промислу	(е) продукти полювання та рибальства, отримані там;	(е) продукти полювання, рибальства та аквакультури одержані там;	(е) товари, отримані шляхом мисливства або рибальства на території країни;	(е) (l) продукція мисливського промислу, ловлі або рибальського промислу, здійснюваного на території Сторони; (е) (ll) продукція аквакультури , вироблена на території Сторони;
(ф) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського походження, отримана в результаті промислу судном цієї країни;	(ф) продукція морського промислу та інша продукція, отримана з моря за межами територіальних вод Сторони її суднами	(ф) продукти рибальства та інші морські продукти, отримані поза територіальних вод Чорногорії або Україною її суднами;	(ф) продукти морської риболовлі та інші морські продукти, здобуті поза межами територіальних вод Сторін її суднами;	(ф) товари від морського рибного промислу, що відбувся в територіальних водах України або Європейського Союзу їх кораблями відповідно;	(f) риба, моллюски та інші морські організми, видобуті з моря, морського дна, океанського дна чи ґрунту за межами територіальних вод Сторін судном, що зареєстроване, приписане або включене в реєстр Сторони і має право ходити під її прапором ;
(г) продукція, отримана на борту риболовничого судна цієї країни виключно з видів продукції, яка підпадає під наведений вище пункт "ф";	(г) продукція, вироблена на борту її плавучих рибозаводів виключно з продукції, зазначеної в пункті "ф";	(г) продукти, виготовлені на борту їхніх плавучих риболовничих підприємств з продукції, зазначеної в підпункті "f);	(г) товари, вироблені на борту їхнього судна-фабрики, виключно з продукції, зазначеної в підпункті "f) цього пункту;	(г) товари, виготовлені на їх плавучих базах, виключно з продукції, зазначеної в пункті (f);	(г) продукція, виготовлена на борту плавазоводів Сторін виключно з продукції, зазначеної в пункті (f), за умови, що такі плавазоводи зареєстровані, приписані або включені в реєстр Сторони і мають право ходити під її прапором ;

технічного характеру, під цим видом можуть провозитись відходи виробництва, які свідо-домо неправильно віднесені до цієї групи і які можуть мати походження із інших країн. Крім того, до терміну «сміття» без зазначення можливості його вторинної переробки теж викликає ряд питань.

В Угоді про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ (далі – УВТ з ЄАВТ), що була ратифікована Законом України № 4091-VI (4091-17) від 07.12.2011 [8] правила визначення походження регламентуються самою Угодою та відповідно до ст. 2.2 Протоколом про правила визначення походження. Додаток VI УВТ з ЄАВТ теж стосується правил визначення походження, а саме регламентує Повноваження підкомітету з правил визначення походження, митних процедур та сприяння торгівлі.

Для цілей Угоди між Україною та ЄАВТ продукти, вважаються такими, що походять з держави ЄАВТ:

а) продукти, цілком отримані у державі ЄАВТ відповідно до визначення статті 6 Протоколу;

б) продукти, отримані у державі ЄАВТ, що мають у своєму складі матеріали, які не були цілком отримані там, за умови, що такі матеріали були піддані достатній обробці або переробці відповідно до визначення статті 7 Протоколу;

с) продукти, що походять з Європейського економічного простору, відповідно до визначення Протоколу 4 до Угоди про створення Європейського економічного простору.

Перші два пункти ст. 2 відповідають наведеним у Кіотській конвенції. Варто відмітити, що п. 1 статті 2 має місце за умови співпадіння правил визначення країни походження між Україною та ЄАВТ та Україною із ЄС.

До продуктів, які вважаються такими, що походять з держави ЄАВТ відносять різні групи, наведені на рисунку 1.

В УВТ з ЄАВТ до країн, які беруть участь у ході стабілізації та приєднання до Європейського Союзу віднесені Албанія, Боснія та Герцеговина, Хорватія, Македонія, Чорногорія, Сербія й тимчасова місія ООН у Косово відповідно до Ради з загальних справ у квітні 1997 року та Комісії від 19 травня 1999 року. Ці плани ЄС підтверджені і у стратегії розширення ЄС [9].

До продуктів цілком одержаних в ЄАВТ або Україні відносять ті, що підпадають під перелік, наведений у таблиці 1. У таблиці 1 містяться неточності, що вже були відмічені нами

раніше. А саме використано терміни «мінеральні продукти», «сміття».

Таким чином, правила визначення країни походження товару відповідно до УВТ з ЄАВТ є стандартними для більшості міжнародних угод. Особливістю їх є можливість двосторонньої кумуляції із країнами ЄС; країнами, які беруть участь у ході стабілізації та приєднання до Європейського Союзу; Фарерських островів чи будь-якої іншої країни, яка бере участь у Європейсько-середземноморському партнерстві, яке ґрунтується на Барселонській декларації, прийнятій на Європейсько-середземноморській конференції.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами передбачила створення поглибленої зони вільної торгівлі [10]. У ній регламентуються правила визначення походження товарів, що детально розглянуті в Протоколі 1 «Щодо визначення концепції «походження товарів» і методів адміністративного співробітництва».

Розділ 1 Загальні положення містить статтю 1, у якій дано визначення основних понять, що використовуються в Протоколі.

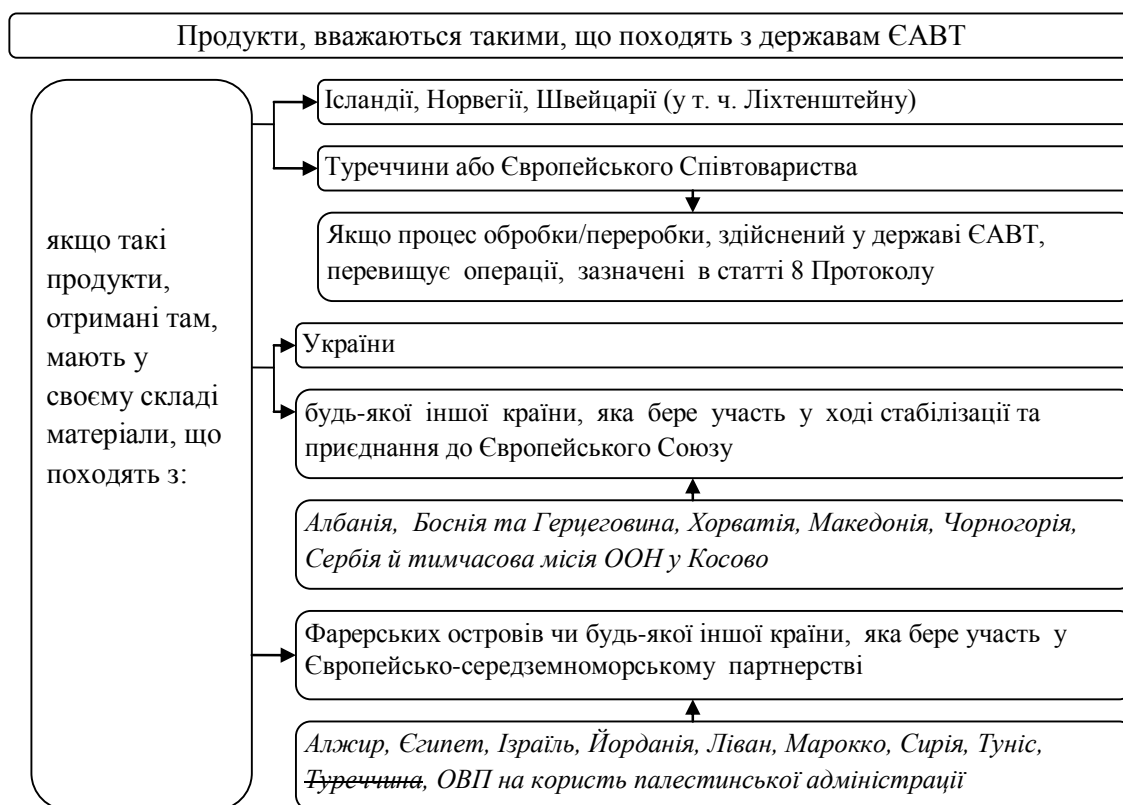
Товари можуть вважатися як такі, що походять з ЄС якщо:

1) вони повністю вироблені в ЄС;

2) товари, отримані в ЄС з матеріалів, які не були вироблені цілком у ЄС, за умови, що такі матеріали пройшли достатню обробку в ЄС.

До товарів повністю вироблених в ЄС (або Україні) належать групи товарів наведені у таблиці 1.

Переважно групи товарів, повністю вироблених в ЄС чи Україні наведені у таблиці 1 відповідають групам виділеним у Кіотській конвенції. До неточностей, що мають місце, на нашу думку, належить, зокрема використання у першій ознаці терміна «мінерали» замість запропонованого у Кіотській конвенції «корисні копалини». Корисні копалини, ширше за змістом поняття, що включає усі види природних мінеральних утворень неорганічного та органічного походження (руда, вугілля, нафта тощо), які видобувають із надр землі й використовують у народному господарстві [11]. У той час як «мінерал», – природна неорганічна речовина, що входить до складу земної кори і в складовою частиною гірських порід і руд [12]. Тобто в УВТ з ЄС вжито вужчий термін, що звичайно може бути виключно технічною помилкою (перекладу)

Рис. 1. Продукти, що походять з держави ЄАВТ

Джерело: підготовлено автором на основі [8]

однак, варто врахувати, що при такому формулюванні не включено до повністю вироблених товарів частину корисних копалин.

Дещо неточним є формулювання визначене у другій групі, а саме застосовано словосполучення «овочеві продукти», та крім того упущено «вирощені», що може бути невірно трактовано.

Таким чином, тлумачення походження товарів відповідно до УВТ з ЄС відповідає рекомендаціям Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур і враховує накопичений досвід дво- та багатосторонніх угод про вільну торгівлю.

З 1 серпня 2017 року набула чинності Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою (далі – УВТ з Канадою) [13].

В УВТ з Канадою зазначено, що товар походить зі сторони, в якій відбулась остання виробнича операція, якщо товар був повністю вироблений або ж відокремлено варіант «виключно з матеріалів, що походять з відповідної сторони» у тому числі з матеріалів підданих достатній переробці за умовами статті 3.5.2.

В УВТ з Канадою міститься ряд уточнень та доповнень щодо критеріїв віднесення

товарів до повністю вироблених в країні у порівнянні із наведеними у Кіотській конвенції [3]. Так, зокрема внесено зміни до пункту b), де окремо винесено овочі та рослини (при цьому щоправда не зрозуміло, для чого окремим пунктом наведено вужчу за змістом категорію).

Продукція тваринного походження в Угоді деталізована на продукцію від живих та забитих тварин, що народжені та вирощені на території Сторони. Уточнено і пункт e) у якому окремо зазначено ловлю та продукцію аквакультури.

Додатково зазначено групу товарів, а саме риби, молюски та інші морські організми видобуті із океанського дна чи ґрунту. Важливо наголосити, що у пункті h) мова йде лише про неживі ресурси.

Крім того важливо відмітити додаткові вимоги до суден, на яких виробляється продукція, що може бути трактована як повністю виготовлена у одній із Сторін. А саме судно повинно бути зареєстроване, приписане чи включене в реєстр (при цьому незрозуміло чим відрізняється, зареєстроване і включене у реєстр) та які мають право ходити під прапором Сторони, тобто якщо із попере-

дніх умов має бути одна із трьох, то остання обов'язкова. Ця вимога присутня у пунктах f) та g).

Окремо необхідно відмітити детальність умов визначення походження для товарів бувших у вжитку. Адже на відмінну від Кіотської конвенції в якій вжито термін «використані вироби», в УВТ з Канадою уточнено, що мова йде про сировину, яка видобута з товарів, що були у вжитку і зібрані на території сторони, за умови, що вони придатні тільки для такої переробки. Окремо у зазначеній Угоді виділено компоненти, видобуті з товарів, що були у вжитку і зібраних на території сторони та придатні тільки для такого використання. Цей компонент має входити до складу іншого товару або ж він уже піддавався подальшій обробці і в результаті отримано товари з експлуатаційними показниками або строками експлуатації еквівалентними новому товару або подібного до нього. Зазначені вимоги свідчать про те, що передбачено певну обробку використаних товарів і з виділенням сировини або ж ще більш поглиблена обробка – виділення сировини (компоненту), який перероблятиметься далі або ж вже був додатково перероблений на території сторони.

Останній із підпунктів теж містить істотне уточнення, адже зауважено можливість неповної обробки або ж часткового оброблення (виготовлення) товару із товарів, що вказані у попередніх пунктах.

Таким чином, УВТ з Канадою містить певні особливості щодо визначення країни походження товару, що вимагають врахування їх як суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють або ж планують здійснювати торговельні операції між сторонами. Крім того, особливості трактування та додаткові уточнення й обмеження необхідно врахувати працівникам ДФС при перевірці даних щодо походження товарів.

Висновки із цього дослідження. Не зважаючи на видиму однозначність терміну «товари, що повністю вироблені в країні» існують розбіжності в критеріях віднесення до цієї групи. Проведений аналіз угод про вільну торгівлю показав відмінності від Кіотської конвенції. Окремі неточності ймовірно мають лінгвістичні передумови, тобто виникли внаслідок неточності перекладу. Однак, це не позбавляє суб'єктів ЗЕД можливості скористатись явними недоліками у текстах угод. Це зокрема стосується використання термінів «відходи», «залишки», «сміття» як синонімів. Крім того варто звернути увагу на наявність суттєвих відмінностей в УВТ Канадою, що стосується багатьох із загальноприйнятих критеріїв, що закріплені у Кіотській конвенції. Результати аналізу дають можливість органам доходів і зборів врахувати можливі ризики при здійсненні митного контролю при переміщенні товарів, що мають преференційне походження.

ЛІТЕРАТУРИ:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 15.10.2018).
2. Шевченко П.Ю. Характеристика підстав зарахування товару до повністю вироблених у даній країні. Правова позиція. 2016. № 2 (17). С. 193-200.
3. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) від 18.05.1973 / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643 (дата звернення 15.10.2018).
4. Угода про вільну торгівлю між Республікою Македонія та Україною: міжнародний документ від 18.01.2001 / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/807_200/ (дата звернення 14.10.2018).
5. Залишок. Словник української мови: в 11 томах. Том 3, 1972. С. 188. URL: <http://sum.in.ua/s/zalyshok>
6. Відхід. Словник української мови: в 11 томах. Том 1, 1970. С. 654. URL: <http://sum.in.ua/s/vidkhd>
7. Угода про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Чорногорії міжнародний документ від 18 листопада 2011 року / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/892_008 (дата звернення 14.10.2018).
8. Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ міжнародний документ від 24 червня 2010 року / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/998_456 (дата звернення 16.10.2018).
9. Розширення ЄС: спочатку «проковтнути» Балкани. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2399094-rozsirennja-es-spocatku-prokovtnuti-balkani.html>

10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони міжнародний документ від 27 червня 2014 року / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011
11. Копалини. Словник української мови: в 11 томах. Том 4, 1973. С. 278. URL: <http://sum.in.ua/s/kopalyny>
12. Мінерал. Словник української мови: в 11 томах. Том 4, 1973. С. 740. URL: <http://sum.in.ua/s/mineral>
13. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою: міжнародний документ від 11 липня 2016 року / База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16 (дата звернення 16.07.2018).

REFERENCES:

1. Verhovna Rada Ukrainy (2012), Customs Code of Ukraine Zakon Ukrainy dated 13.03.2012 no 4495-VI, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (access date October 15, 2018).
2. Shevchenko P. (2016). Kharakterystyka pidstav zarakhuvannia tovaru do povnistiu vyroblyenykh u daniy kraini [Characteristics of the grounds for assigning goods to fully manufactured in a given country] Pravova pozytsiia – Legal position, no 2, 193-200.
3. International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures (Kyoto Convention) dated 18.05.1973, available at: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643 (access date October 18, 2018).
4. Free Trade Agreement between the Republic of Macedonia and Ukraine: International Act dated 18.01.2001, available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/807_200/ (access date October 14, 2018).
5. Zalyshok. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh (1972), no 3, p. 188. available at: <http://sum.in.ua/s/zalyshok>
6. Vidkhid. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh (1970), no 1, p. 654. available at: <http://sum.in.ua/s/vidkhid>
7. Free Trade Agreement between the Government of Ukraine and the Government of Montenegro International Act dated 18.11.2011, available at: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/892_008 (access date October 14, 2018)
8. Free Trade Agreement between Ukraine and the EFTA States International Act dated 24.06.2010, available at: http://zakon.rada.gov.ua/go/998_456 (access date October 14, 2018).
9. Rozshyrennia YeS: spocatku "prokovtnuty" Balkany [EU enlargement: first "swallow" the Balkans] Ukrinform. available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2399094-rozsirennia-es-spocatku-prokovtnuti-balkani.html>
10. Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand: International document on June 27, 2014. available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011
11. Kopalyny. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh (1973), no 4, p. 278. available at: <http://sum.in.ua/s/kopalyny>.
12. Mineral. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh (1973), no 4, p. 740. available at: <http://sum.in.ua/s/mineral>.
13. Free Trade Agreement between Ukraine and Canada: International document on 11, 2016. available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16 (access date October 16, 2018).

Criteria for attributing goods to fully manufactured in the country in accordance with free trade agreements with the participation of Ukraine

Yakovenko O.V.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
University of the State Fiscal Service of Ukraine

The article is devoted to the topic of free trade agreements with the participation of Ukraine in determining the origin of goods. According to Ukrainian legislation, bilateral or multilateral Free Trade Agreements may establish their own requirements for the origin of goods. In all contracts, the goods originating from the parties refer to fully manufactured goods, however, the parties have own criteria for assigning goods to this group. The analysis of each of the agreements for compliance with the recommendations of the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures, concerning the attribution of goods to wholly produced in one of the parties to the agreement, has shown the use of different terminology to refer to the same content of the criteria for attributing goods to fully produced. This concerns the use of the terms “waste”, “residues”, “rubbish” as synonyms and the associated risk of violation of customs rules by foreign economic actors, by

making incorrect information about the country of origin. After all, “residue” is a wider term than “waste”, which covers all that was not used in the production process. This can be erroneously attributed to completely manufactured in the country, products of another origin. In separate agreements on the free trade only part of the natural resources, namely, only minerals can be attributed to goods fully developed in the country. In addition, the article identifies significant differences in the Free Trade Agreement with Canada regarding many of the generally accepted criteria set forth in the Kyoto Convention. These include additional requirements for ships that produce products. The article provides a detailed analysis of the conditions for the attribution of used goods to fully developed in one of the parties. The results of the analysis enable the relevant government institutions to take into account the potential risks in the implementation of customs control in the movement of goods of a preferential origin.